

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit X. De Fide Instrvmentorvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

postea, ut ex illa contributione, mutuanti restituatur, quam primum curet; ne viatici difficultate impeditus ullam veniendi moram interponat, sed ad constitutum tempus, in Concilio præsens adesse possit.

Modus concedendi facultatem Clerico testificandi in foro
Sæculari. Cap. VII.

VT frequentibus clericorum cuiuscunque gradus, & ordinis, quos in foro sæculari, concessu Episcopi, examinari sepe contingit, periculis occurratur, Vicarius antequam eius examinatione instituerentur, capitula, diligenter, & matura deliberatione perpendat. Clericum praterea de cuius examine agitur, ad se si libuerit, accersat, ac de eisdem rerum capitibus extra iudicium interroget.

Illud autem magnopere caueat, ne dum vnius defendendi causa, questiones, examenve de clerico haberi permittit, alteri, aliquam vel rei familiaris, vel pecunia, vel corporis, vel status, honorisve offensionem, aut diminutionem afferat; vnde cum sepe numero simultates, & cedes existunt; tum clericus etiam aliquando irregularitatis pœnam, maculamve contrahit. Quorum rerum si aliquam Vicarius suspicionem ex ijs ipsis capitibus cognoverit, de quibus questio instituenda est; nullam clerici examinandi facultatem ullo modo permittat. Vbi verò illam aliquando dandam esse iudicauerit, tunc certis capitibus nominatimq; explicatis iudicio suo prescriptam, literisq; comprehensam concedat permittatve. At verò semper clerico à Sacerdote iusiurandum deferri iubeat.

DE FIDE INSTRUMENTORVM.

Tit. X.

Quibus qualiterq; à capitulo cura eius Archiuij tradenda est, & que ab illis præstanda. Cap. I.

CANONICI duo à capitulo constituantur, qui capitularis Archiuij cura præsent, hiq; singuli claues singulas habeant, inter se differentes, ita vt vni sine altero Archiuium ingredi non liceat.

In illis autem constituendis ea ratio ineatur, vt in illa cura gerenda duo semper versentur; quorum vnus, qui biennio gesserit, creato in eius locum altero, ab illius cura munere abeat; alter autem, qui vno solum anno: sicq; perpetuò deinceps seruetur.

Archiuij Prefecti scripta omnia, in Archiuio recondita, periculo suo asseruanda, accipiant; idq; publici instrumenti testimonio. Si quid verò fortuiti casus acciderit, id obseruetur quod iure cautum est.

Quam quisq; eorum clauem Archiuij habet, eam & scripta fidei sua com-
missa, munere sua cura biennalis confecto, successori eadem ratione tradat,
idq; Canonico aliquo presenti à capitulo delecto.

Instrumenta, & alia scripta quomodo in Archiuum deferenda in
libro notanda, & si opportuerit exemplanda.

Cap. I I.

Instrumenta, & reliqua scripta, ad singulas Cathedralis, aut Collegiate
Ecclesiæ præbendas pertinentia, quæ apud vnumquemq; , qui vel digni-
tatem, vel Canonicatum in ea obtinet, aut in posterum obtinebit, extabunt;
is ea, aut illorum exempla, Notarij testimonio roborata, in capitulo Archi-
uium, mensis spatio deferat. Sin autem aliqua, quo tempore is dignitatē, aut
Canonicatum obtinet, cōfecta alijs habeat, is suis eorumve, quæ ad id se obstrin-
xerunt, aut aliàs iure tenentur, sumptibus illa in Archiuum referat.

Quæcumque autem instrumenta, aut scripta ad præbendam aliquam spe-
ctantia, in posterum conficiuntur; Canonicus, vel dignitatem, personatumve
obtinens, ad cuius præbendam illa quacunque ratione attineant, ea, illorum-
ve exempla publico Notarij testimonio munita, mense, postquam confecta e-
runt, in Archiuum deferat.

Quæ autem instrumenta, scriptave singulorum, qui præcesserunt, Canoni-
corum, dignitatemve obtinentium, tempore conscripta, ad eorum præbendas
spectantia, Episcopus pro Ecclesiæ vtilitate exscribenda censuerit, capitulo
sumptibus descripta eodem deferantur. Quod si capitulum ad illos, qui ij suc-
cesserunt, qui instrumenta illa, aut scripta confici curarunt, aliqua ratione id
pertinere asserat, iudicet Episcopus, cuius sumptibus id præstari debeat. Qui
huic decreto, à capitulo Præfecto admonitus, non paruerit, arbitrio Episcopi
multetur, & multatus etiam compellatur id ipsum præstare.

In eo itidem capitulo Archiuo liber vnus sit, in quem instrumenta, &
scripta cuiusvis generis, quibus singulorum Canonicatum, præbendarumve
bona, iurave notata sunt, referantur.

Scripti alicuius exemplar ex Archiuo promi, describere nē liceat, nisi ca-
pituli consensu, si verò alicuius scripti exemplum aliquando exscribi oportet;
id in Archiuo si potest, alios in loco capitulo, aliquo ex Præfectis Archi-
uij præsentē, describi liceat, neque vllō alio præterea modo.

Qualiter Pontificiæ constitutiones sint promulgandæ.

Cap. I I I.

Summorum Pontificum constitutionibus promulgandis hæc ratio seruetur,
vt si earum peruulgationi præfinitus in illis est modus, is adhibeatur,
si verò nullus, ad peruulgationem satis sit affixio, quæ vt moris est, fiat
certis publicis locis. Cuius affixionis, & peruulgationis relatio, testifica-
tioq; ab eo qui affixerit, fiat Cancellario fori Episcopalis, cuius sit illam
in librum referre.

Episcopi

Episcopi gesta eorum memoranda, ut libro inscribantur curent.

Cap. IIII.

Episcopus, id quod vel ab initio nascentis Ecclesie institutum fuit, ut rerum Episcopali studio, curaq; gestarum monumenta existerent, conquiri diligentissime curet. Quae omnia literis consignari, ordineq; conscripta, in librum certum referri curet, ut eorum memoria conseruetur, & quae ab iisdem, vel acta, vel instituta sunt, ad aliquam Ecclesie disciplinae normam, perpetuo vsui esse possint, atq; adiumento in illa Ecclesia benegerenda.

Qualiter beneficia, eorumque vacationes, & collationes, ac ipsarum diplomata, & sententiae, nec non ordinum literae in libro in Episcopali Archiuio reseruanda conscribantur. Cap. V.

Liber conficiatur, isq; in Episcopali Archiuio aseruetur. In quo libro diocesanorum beneficiorum cuiusuis generis, cum vacationis certa dies, ratio, modusq; describatur, tum collationes, ac prouisiones, ut vocant, quaecumq; sint, vel à Summo Pontifice, vel ab Episcopo, vel ab vno quouis alio factae literarum, diplomatumve exempla, vel sententiae summatim explicatae, prout potius esse Episcopus censuerit, in eundem referantur.

Itidem seruetur de literis ordinum, quibus singuli, eiusdem diocesis Clerici initiantur.

Cancellarius capitularis eligendus, & quid ei agendum sit.

Cap. VI.

VBI ex instituto Ecclesie Cathedralis, vel Collegiate est, qui Cancellarij capitularis officium, munusq; gerat, is officio suo, cum in ceteris verè satisfaciatur, tum in eo etiam, ut eiusmodi capituli acta, & quas vocant, capitulares ordinationes, actionesve in librum certum, notatis singulis diebus, sine mora referat. Qui liber in Archiuio capitulari diligenter aseruetur. Ubi verò non est, à capitulo deligatur vnus de capitulo, qui certa, si opus est, ex capituli vniuersi censu constituta mercede, id Cancellarij munus per biennium gerat; quo tempore confecto, alter in eius locum eligatur, & itidem deinceps, nisi aliud Episcopus iudicauerit.

Notarij autem opera quando, & qualiter vtendum.

Cap. VII.

Notarij autem officio, atque opera, capitulum in ijs potius actionibus vtatur, quae ad causas, lites, instrumentaue publica conficienda, aut ad alia eiusdem generis pertinent.

Qui Notarius, eiusmodi instrumentum exemplum, publica auctoritate roboratum, curante in primis Canonico Cancellario, in Archiuium, ante annum confectum referat.

Formulae quaedam editae, à Notarijs habendae. Cap. VIII.

Formulae certis verbis conceptae, atque explicatae ab Illustrissimo Domino meo ad huius provinciae usum in lucem emissae, ab omnibus, & singulis Notarijs, pro concepta constitutaque ratione seruentur.

Criminales processus in libro describendi. Cap. IX.

Fori episcopalis Cancellarius, ac Notarij certos libros habeant; in quibus causarum criminalium actiones, quaestiones, ac quos vocant, processus recte, ordineque describant, nec verò in folijs.

Merces Notarij, vel scriptoris recepta qualiter notanda.

Cap. X.

Mercedem praeterea, quam ex vniuscuiusque causa, vel civilis, vel criminalis scriptione actione, & processu acceperint, cum in libro certo exscribant ipsi certis diebus singulis, quibus eam mercedem, aut partem acceperint, & mense annoque notatis; tum in ipsius causae, processusque, acti, conscriptique, sine adscribant item.

Notarij non nisi praevio examine, & idonei admittendi.

Cap. XI.

Vt ne ex Notariorum imperitia detrimenta, & litium occasiones existant, quod de ipsis etiam Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creatis, Tridentina sanctione decretum est; id Episcopus studiosè exequatur, ut eorum peritiam, usumque, etiam examinatione adhibita, perquirat. Quicumque verò Notarij, ea per examen disquisitione facta, probati non sint, officij sui in negotijs, litibus, causisque, Ecclesiasticis, & spiritualibus exercitatione, atque usu per illos, vel perpetuò, vel ad tempus prohibeantur, ad eiusdem Concilij praescriptum.

Sess. 22.
c. 10. de
refor.

Quae pro examinandis ad beneficia Notarius praestare debeat. Cap. XII.

In omni examinandi ratione Cancellarius pro sui officij munere haec praestet.

Certum librum habeat provisionum Ecclesiarum Parochialium, aliorumque beneficiorum, quae examine adhibito, etiam ex literis Apostolicis, conferenda sunt.

Quo in libro recte, atque ordine ab eo notentur haec.

Acta examinis, quae in singulos dies, prout examinandi occasio tulerit, fiunt.

Dies vacationis certi beneficij, & modus item vacationis, aliaque id generis.

Dies etiam promulgationis, aut prorogationis edicti, quod de concursu pro-

poni so-

poni solet; cum beneficij vacationis ratio id postulet, & reliqua etiam, quæ ad promulgationem pertinent.

Nomina quoque examinatorum, quos Episcopus certi illius beneficij vacantis nomine ad examen conficiendum nominatim delegerit.

Nomina etiam eorum, qui eo nomine examinandi proponuntur.

Dies præterea, quo quisque examen subijt.

Nomina etiam examinatorum, qui interfuerint.

Approbatio, aut reiectio, quam eorum iudicio singuli tulerint.

Nomen item, & cognomen eius, quem Episcopus tanquam aptiorem, magisq; idoneum delegerit, cui beneficium ab eo conferatur, ad quem spectat.

Cui libro alia præterea adscribat, quæ Episcopus censuerit.

Quid item pro concionatoribus, Confessarijs, & Lectoribus, Ordinandisq; & alijs examinandis. Cap. XIII.

Librum alterum conficiat, in quo omnes, & singulos, quos vel concionandi, vel confessionis audiendæ, vel sacræ lectionis interpretandæ causa Episcopus adhibito examine, vel probat, vel improbat.

In hoc ipso libro notet etiam, & nomina examinatorum, & diem, quo examen confecerint, & causas item repulsæ, si quam aliquis tulerit.

Id ipsum de certo die, examine, prolatione, aut reiectione eorum seruet, quorum experimentum sacræ ordinationis causa fit.

Tertium librum habeat in quem examina referat, quæ generatim instituantur, atque adeo conficiuntur ad cleri progressionem in literarum studijs inuestigandam, atque explorandam.

Quæ item formula per Notarium asseruanda. Cap. XIII.

Iudiciorum, causarumq; forensium, tum etiam omnium literarum, expeditionum formula, quæ ad fori Episcopalis rationem, rectè instituendam, & tuendam, quæque ad deprauatos vsus tollendos pertineat, Concilij Quinti Prouincialis auctoritate conscripta accuratè, diligenterq; seruetur.

DE APPELLATIONIBVS. Tit. XI.

In visitatione per Episcopum prouisa, non obstante appositione, & inhibitione exequenda. Cap. I.

Sess. 24.
c. 10. de
refor.

EPISCOPVS, in ea visitatione, vel morum correctione etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, auctoritate Tridentini Concilij statuat, moderetur, puniat, & exequatur ad sacrorum Canonum præscriptum, quæcumque illi ex prudentia sua pro subditorum emendatione, & diæcesis utilitate necessaria videbuntur. In ysi

Quando